

Other material**Other material****Member State:** Latvia**Title:** What is off-premises sale**Emanating from:** Latvijas Vestnesis, "Par likumu un valsti"**URL:** <http://www.lvportals.lv/visi/skaidrojumi/257610-kas-ir-slieksna-tirdznieciba/>**Keywords:** off-premises contract, withdrawal period**PDF:****Directive Articles**Consumer Rights Directive, [Chapter 1, Article 2, \(8\)](#) , Consumer Rights Directive, [Chapter 3](#)**Headnote**

This article contains a general overview of the consumer rights when purchasing goods off-premises. It clarifies what constitutes off-premises sales, what provisions should be included in the agreement and what are consumer rights in such agreements, such as right to withdrawal.

General Note

Please note that some of the legal provisions or their numbering cited in the article may have changed!

Full text

Patērētājs sev nepieciešamo precī vai pakalpojumu var iegādāties gan klātienē, gan ar telefona vai interneta starpniecību. Arī pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs pie patērētāja var ierasties gan mājās, gan darbavietā.

LV portāls skaidro, ko nozīmē līguma slēgšana ārpus pastāvīgās tirdzniecības vai pakalpojumu sniegšanas vietas, kas patērētājam ir jāievēro un kādas ir viņa tiesības, slēdzot šādu līgumu.

Tirdzniecības ārpus pastāvīgās tirdzniecības vai pakalpojumu sniegšanas vietas nozīme ir skaidrota Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 9.panta pirmajā daļā. Tā nosaka: ja pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs piegādā precī vai sniedz pakalpojumu patērētājam, pēc savas iniciatīvas vai pēc patērētāja nepārprotami izteikta lūguma apmeklējot patērētāju mājās, darbavietā vai citā viņa atrašanās vietā, šādā gadījumā starp patērētāju un pārdevēju vai pakalpojuma sniedzēju slēdz līgumu.

Tirdzniecība ārpus pastāvīgās tirdzniecības vai pakalpojumu sniegšanas vietas ir tāda tirdzniecība, ja pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs ierodas pie patērētāja viņa atrašanās vietā. Šādu tirdzniecību vēl mēdz dēvēt par sliekšņa tirdzniecību.

Jāuzmanās no krāpniekiem

Situācijā, ja pie patērētāja mājās ierodas kāda uzņēmuma pārstāvis, patērētājam ir tiesības pieprasīt uzrādīt noteiktus dokumentus, lai pārliecinātos, ka attiecīgā persona tiešām ir konkrētā uzņēmuma pārstāvis, nevis krāpnieks.

Patērētāju tiesību aizsardzības centra (PTAC) Patērētāju informēšanas un komunikāciju daļas vecākā konsultante Liene Kindzule skaidro, ka pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam pēc patērētāja pieprasījuma ir jāuzrāda šādi dokumenti:

- personu apliecinošs dokuments;
- apliecība, kurā ir personas fotogrāfija, kā arī norādīts amats, pārdevēja nosaukums, pārdevēja reģistrācijas numurs Uzņēmumu reģistrā vai Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu maksātāju reģistrā un juridiskā adrese;
- pilnvarojuma līgums (ja tāds ir nepieciešams);
- apliecība par pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja reģistrāciju Uzņēmumu reģistrā vai tās kopija vai Valsts ieņēmumu dienesta nodokļu maksātāju reģistrācijas apliecība vai tās kopija.

Viņa uzsver: "Ja patērētājam ir aizdomas, ka pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs varētu būt krāpnieks, tad viņš var sazināties ar uzņēmumu, kuru pārstāv konkrētā persona, un noskaidrot, vai tiešām šāda persona strādā uzņēmumā. Kā arī, ja patērētājam ir šaubas par pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja godprātību, tad viņam ir tiesības piedāvāto precī vai pakalpojumu neiegādāties un izvēlēties neslēgt līgumu." Tas arī nozīmē, ka patērētājam nav pienākums pārdevēju vai pakalpojuma sniedzēju ielaist savā mājoklī vai savas atrašanās vietas telpās.

Līguma slēgšana

Ministru kabineta 2006.gada 25.aprīļa noteikumi Nr.320 "Noteikumi par ārpus pastāvīgās tirdzniecības vietas vai pakalpojumu sniegšanas vietas noslēgtajā līgumā ietveramo informāciju un atteikuma tiesību realizēšanas termiņu un kārtību" nosaka, kāda informācija ir jāietver līgumā, ja līgumu noslēdz ārpus pastāvīgās tirdzniecības vai pakalpojumu sniegšanas vietas.

Patērētājam, pieņemot lēmumu par preces vai pakalpojuma iegādi, pirms līguma noslēgšanas ir jāpārliecinās, vai līgumā ir ietverta visa nepieciešamā informācija. Šo noteikumu 3.punkts paredz, ka līgumā ietver šādu informāciju:

- pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja nosaukumu (firmu), reģistrācijas numuru un datumu, vārdu, uzvārdu, adresi un tālruni (ja tāds ir);
- preces vai pakalpojuma raksturojumu un cenu;
- informāciju par atteikuma tiesībām.

Vēl šajos noteikumos ir noteikts, ka līguma slēgšana ārpus pastāvīgās tirdzniecības vai pakalpojumu sniegšanas vietas neattiecas uz šādiem līgumiem:

- nekustamā īpašuma būvniecības, pirkuma un nomas līgumiem vai līgumiem par citām tiesībām attiecībā uz nekustamo īpašumu, izņemot līgumus par

preču piegādi un to iekļaušanu nekustamajā īpašumā un līgumus par nekustamā īpašuma remontu;

- to pārtikas preču piegādi, kuras ir paredzētas tūlītējai lietošanai mājāsaimniecībā un kuras pastāvīgi piegādā tirdzniecības aģents;
- apdrošināšanas līgumiem;
- vērtspapīru līgumiem;
- līgumiem par preču vai pakalpojumu piegādi, kas noslēgti, pamatojoties uz tirgotāja katalogu, ar kuru patērētājs var iepazīties bez tirgotāja pārstāvja klātbūtnes, un ir paredzēta tirgotāja pārstāvja un patērētāja līguma nepārtrauktība attiecībā uz konkrēto darījumu vai jebkuru turpmāko darījumu (Noteikumu 2.punkts).

Preces vai pakalpojuma apmaksa

Iegādājoties preci vai pakalpojumu ar sliekšņa tirdzniecības starpniecību, ir jāpievērš uzmanība arī preces vai pakalpojuma apmaksas termiņam – pirms vai pēc preces vai pakalpojuma saņemšanas. L.Kindzule norāda: "Normatīvie akti nenosaka, ka nedrīkst patērētājam prasīt samaksu pirms preces vai pakalpojuma saņemšanas vai piegādes. Var būt situācijas, kad pārdevējs vai pakalpojumu sniedzējs vienojas ar patērētāju, ka vispirms tiek samaksāta preces vai pakalpojuma vērtība un tikai tad patērētājs saņem preci vai pakalpojumu. Patērētājam pašam jāizlemj, vai viņš var uzticēties pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam un vai šāds preces vai pakalpojuma iegādes veids viņu apmierina."

Ja rodas problēmas vai ir sūdzības

PTAC pārstāve atklāj, ka biežākās saņemtās sūdzības PTAC par sliekšņa tirdzniecību ir šādas: atteikuma tiesību nenodrošināšana, piemēram, netiek izsniegta atteikuma veidlapa, kā arī netiek sniegta informācija par atteikuma tiesībām; pārdevējs nepieņem atpakaļ preci, piemēram, aizbildinoties, ka prece ir lietota, ka šobrīd nav uz vietas uzņēmuma pārstāvis, kas preci var pieņemt. Tāpat patērētāji sūdzas, ka pārdevējs novilcina laiku, kā rezultātā patērētājs nevar izmantot atteikuma tiesības; patērētājs un pārdevējs nevar vienoties, kur nogādāt preci, kuru patērētājs vēlas atgriezt; ar netaisnīgiem līguma noteikumiem; sliekšņa tirdzniecība parasti notiek, izmantojot pārsteiguma momentu, tādēļ patērētāji sūdzas, ka bieži nav iespējas adekvāti novērtēt preces vai pakalpojuma kvalitāti un cenu, salīdzinot ar citiem piedāvājumiem, un patērētāji ne vienmēr pilnībā saprot tiesības un pienākumus, kas izriet no konkrētā līguma.

"Ja ir radušās problēmas, iegādājoties preces vai pakalpojumus, izmantojot sliekšņa tirdzniecību, tad sākotnēji aicinām patērētāju vērsties pie pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un risināt situāciju. Svarīgi, lai patērētājs saglabā rakstveida pierādījumus, ka viņš ir vērsies ar pretenzijām pie pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja. Ja patērētājam neizdodas atrisināt situāciju, vērstoties pie pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja, tad aicinām patērētāju vērsties PTAC," informē L.Kindzule.